

[Stinus]

ner af atomlageret i Vesteuropa kan yde det nødvendige bidrag til afskrækkelsen, er, at både leveringssystemer og sprænghoveder i den resterende beholdning fungerer effektivt og er bedst muligt beskyttet.«

Ja men hvad betyder det? Er disse udtryk kodeord for en modernisering?

I publikationen »Nuclear Weapons in Europe«, udgivet af North Atlantic Assembly i 1984 hedder det:

»Montebellobeslutningen drejede sig om reduktioner til et mindre, men mere moderne kortdistanceatomarsenal. Således vil, skønt alliancens beholdning vil udgøre 4.600 i 1988, mange af de 4.600 sprænghoveder være moderniseret med henblik på at give større rækkevidde, nøjagtighed, overlevelsessevne, sikring og sikkerhed.«

I den samme publikation gør man dog realistisk og forudseende opmærksom på de politiske vanskeligheder, som kan opstå omkring moderniseringen, idet det et andet sted skrives – og jeg citerer:

»Montebellobeslutningen er blevet karakteriseret som endnu en dobbeltbeslutning, idet den omfatter modernisering såvel som reduktioner, men forøget offentlig følsomhed over for alliancens atomvåbenspørgsmål vil kunne gøre moderniseringen af NATOs nukleare systemer politisk vanskelig i en overskuelig fremtid.«

Dobbeltbeslutning, modernisering såvel som reduktioner – disse udtryk er det nok værd at mærke sig. Der var altså ifølge en publikation udgivet i 1984 af North Atlantic Assembly på baggrund af en rapport udarbejdet af en særlig NATO-parlamentarikerkomité tale om en dobbeltbeslutning, som omfattede både modernisering og reduktioner – oven i købet nævnt i den rækkefølge – af kortdistanceatomvåbnene i Europa. Der var altså ikke tale om nedrustningsskridt.

I øvrigt synes denne beskrivelse af Montebellomødet at være i eklatant modstrid med forsvarsministerens udtalelse om, at Montebellobeslutningen om reduktioner ikke var gjort betinget af konkrete forbedringer af det nukleare våbenlager i Europa.

Det er også værd at mærke sig rapportens ord om, at offentlig følsomhed over for alliancens atomvåbenspørgsmål vil kunne vanskeliggøre moderniseringen. Det er denne offentlige følsomhed, der nu gives udtryk for, og der er et og andet, som skal opklares.

Hvad skal der ske nu? Eller hvad er det, der er ved at ske?

I henhold til forsvarsministeren vil ifølge Folketingstidende 1984-85, sp. 11827, SACEUR – og det vil altså sige NATOs øverstkommanderende og hans nærmeste stab – efter aftale med de berørte lande »fastsætte de konkrete reduktioner, eventuelt omplaceringer samt mulige forbedringer af de resterende våben på deres område.«

Både i dag og ved andre lejligheder har forsvarsministeren talt om SACEURs konsultationer med de direkte berørte lande eller om SACEURs kontakt med de berørte lande eller om de overvejelser, som nu er i gang mellem SACEUR og de berørte lande. Det vil altså sige, at når disse drøftelser med de berørte lande, dvs. de enkelte lande, er tilendebragt, kan opstilling af forbedrede – og det vil i realiteten sige nye – våben finde sted, selv om forsvarsministeren i et svar til hr. Albrechtsen, Folketingstidende 1984-85, sp. 11763 siger, »at de forbedringer, der kan komme på tale . . . må betragtes som en videreudvikling af bestående typer.«

Vi må stille det spørgsmål, om 155 mm W-82 atomartillerigranater er en videreudvikling eller modernisering af den eksisterende 155 mm-granat med muligheden for at udstyre den med neutronbombevirkning. Og vi må, til trods for hvad forsvarsministeren har sagt i dag, sammenholde dette spørgsmål med udtalelser af NATOs øverstkommanderende, general Rogers, allerede citeret af hr. Albrechtsen, til vesttysk TV, bl.a. gengivet i Berlingske Tidende den 5. september i år, om, at skønt den europæiske opinion er imod neutronvåben, vil de før eller siden blive opstillet i Europa. Det radikale venstre ønsker, at folkettinget og regeringen klart tager afstand fra en sådan politik.

Jeg vil gerne endnu en gang komme tilbage til Montebellomødet og til communiqueet fra dette møde og kæde det sammen med folketingets muligheder eller manglende muligheder for fuld parlamentarisk kontrol med NATO-politikken.

I communiqueet fra Montebello hedder det, at forsvarsministrene »identified a range of possible improvements«. Hvad betyder det? Jeg beder ikke om en oversættelse til dansk, men om en fortolkning, en forklaring på ordenes indhold, for direkte oversat står der jo, at forsvarsministrene identificerede eller fast-